

Door Jeroen Kraan

14 feb 2023 om 07:07
Update: 24 dagen geleden

 520 reacties

Steeds meer Nederlanders sluiten zich aan bij een energiecoöperatie om gezamenlijk zonne- of windenergie op te wekken. Door de energiecrisis is er veel interesse in de coöperaties, maar financieel was 2022 voor veel coöperaties juist een moeilijk jaar.

De helft van alle wind- en zonneparken op land moet in lokale handen zijn. Dat streven werd in 2019 vastgelegd in het Klimaatakkoord, maar is sindsdien nauwelijks dichterbij gekomen. De winst uit duurzame energie komt meestal terecht bij grote energiebedrijven, terwijl de omgeving van wind- en zonneparken niet meeprofiteert.

In de meeste gemeenten bestaan inmiddels energiecoöperaties die daar verandering in willen brengen. Zij hebben door het hele land al meer dan duizend zonnedaken aangelegd, blijkt uit cijfers die Klimaatstichting HIER dinsdag publiceert. De zonnepanelen op die grote daken - bijvoorbeeld van scholen of stallen - worden gezamenlijk betaald door omwonenden, die ook weer verdienen aan de opgewekte energie.

Toch leveren al die energiecoöperaties slechts 2,5 procent van alle stroom die Nederland uit zonneparken en -daken haalt. Ongeveer 5 procent van alle windstroom komt uit coöperatieve windmolens.

Volg ons klimaatnieuws

Ontvang een melding bij nieuwe berichten

+Blijf met meldingen op de hoogte

'Wij zijn de tegenbeweging'

"Dat is natuurlijk veel te weinig", zegt Pieter van der Woude van coöperatie Enschede Energie. "Vroeger had je per gemeente een energiecentrale. In ons geval is die eerst naar de Overijsselse energiemaatschappij IJsselmij gegaan. Dat is weer verkocht aan Essent en dat is nu in Duitse handen. Wij zijn de tegenbeweging die alles weer lokaal wil maken. Dat is superbelangrijk bij een onderwerp als energie. Daar wil je als groep inwoners uit Enschede zelf de controle over hebben."

"Daarom moet het lokale eigendom veel groter worden", bepleit Van der Woude. "Je ziet nu vaak dat grote projectontwikkelaars zonneparken aanleggen. En de winsten landen niet in de omgeving of in de gemeente, maar die gaan naar de projectontwikkelaar. Met een beetje pech zit die ook nog in het buitenland. Dat kan niet de bedoeling zijn."

Vorig jaar minder overheidssteun voor coöperaties

Ook klimaatminister Rob Jetten is fan van energiecoöperaties. Hij is er "onwijs enthousiast" over

dat zij ervoor zorgen dat energie "echt lokaal" wordt opgewekt, [zei](#) hij onlangs in de Tweede Kamer. Zijn enthousiasme wordt gedeeld door ruim 120.000 Nederlanders die inmiddels lid zijn van een van de meer dan zevenhonderd coöperaties. Enschede Energie is met 26 zonnedaken een van de grootste van het land.

Toch gaat ook in Enschede niet alles voor de wind. Net als commerciële energiebedrijven maken coöperaties gebruik van een subsidieregeling die garandeert dat een zonneproject ook nog geld oplevert als de energieprijzen erg laag zijn. Maar in 2022 sneed het ministerie van Jetten flink in die subsidie. Daardoor bleef de ontwikkeling van nieuwe zonnedaken achter.

Naar verwachting presenteert de minister deze week cijfers over het aantal subsidieaanvragen dat coöperaties vorig jaar hebben gedaan. In november schreef Jetten al aan de Tweede Kamer dat "het aantal aanvragen fors achterblijft bij de verwachting". Het budget is dit jaar verhoogd om een inhaalslag te maken. "Het is nu verbeterd, dus we gaan weer aanvragen", zegt Van der Woude. "Maar het was een verloren jaar."

Ook banken werken minder snel mee

Ook de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne hebben voor problemen gezorgd, zegt Laetitia Ouillet, voorzitter van de landelijke energiecoöperatie De Windvogel. Projecten liepen vertraging op en materialen werden plotseling veel duurder. Ondertussen moesten coöperaties het doen met subsidies die daar geen rekening mee hielden en werd het juist moeilijker om geld te lenen bij de bank.

Vooraf grotere energieprojecten, zoals windparken, kunnen meestal niet volledig worden betaald door leden van een coöperatie. Maar banken geven tijdens de energiecrisis minder snel een lening en willen dat coöperaties meer eigen geld meebrengen. "Dan hoop je dat je met driehonderd leden met veel pijn en moeite een half miljoen kan ophalen en moet het ineens het driedubbele zijn", zegt Ouillet.

Coöperaties worden professioneler

Het is niet alleen maar kommer en kwel. Uit de inventarisatie van Klimaatstichting HIER blijkt dat energiecoöperaties plannen hebben om het aantal coöperatieve zonnepanelen in de komende twee jaar te verdubbelen. "We zien dat er veel projecten klaarstaan", zegt Katrien Prins van HIER. "De coöperaties hebben ook een grote professionaliseringsslag gemaakt, en de komende jaren gaat dat nog beter."

Van der Woude hoopt dat overheden hun steentje bijdragen door nadrukkelijker in te zetten op lokaal eigendom van zonne- en windparken. "In het beleid van gemeenten moet worden opgenomen dat er bij grote projecten minimaal 50 procent lokaal eigendom moet zijn." Dat is nu nog lang niet overal het geval.

Ondertussen spelen veel energiecoöperaties ook een belangrijke rol door in hun omgeving te

Onaertussen spelen veel energiecoöperaties ook een belangrijke rol door in hun omgeving te helpen met energiebesparing. Ze geven advies of laten mensen gezamenlijk isolatiemateriaal inkopen tegen gunstige prijzen. "De kracht van een energiecoöperatie is dat je zelf aan de slag gaat", zegt Prins. "Na alles wat er is gebeurd tijdens de energiecrisis, spreekt dat aan."

Eerder

- 07 feb 2023 om 10:07
Lage inkomens met hoge energiekosten kunnen nu bij noodfonds aankloppen
- 07 feb 2023 om 05:02
Is sociale huurder vergeten bij afbouw salderingsregeling zonnepanelen?

520 reacties

[Lees meer over:](#) [Energie](#) > [Klimaat](#) > [Duurzame energie](#) >

NUjj: Uitgelichte reacties

Mijn_Mening 14 feb 2023 om 10:14

Zonnepanelen zijn goed voor op het dak van je huis. In een coöperatie kan je beter een windmolen plaatsen. Levert meer op, en de combinatie zon en wind geeft een continue stroom van duurzame energie. Daarom zijn meer windmolens nodig.

Respect: 6 Reacties: 2

Reageer

Sander_Bessels Data-analist 14 feb 2023 om 09:42

Ik roep al 5 jaar dat gemeenten, banken en energie coöperaties met elkaar samen moeten werken om hele wijken aan duurzame stroom te helpen. Er is meer dan genoeg dakruimte, mensen willen best 3000,- per gezin uitgeven aan zonnepanelen als alles voor ze geregeld wordt en voor de gezinnen die het niet kunnen betalen moet er toch een goedkope lening met wat gemeente-subsidie mogelijk zijn...

Respect: 5 Reacties: 4

Reageer

[Bekijk alle reacties](#)

Aanbevolen artikelen

NUjj-reacties

 520 reacties

Net binnen

- 23:21 Vier doden bij groot verkeersongeval op A59 bij Sprang-Capelle >
- 22:49 Invaller Dumfries veroorzaakt in slotfase penalty en verliest met Internazionale >
- 22:33 Goed nieuws: Coronaregels geschrapt | Achterstand vrouwen sneller weggewerkt >
- 22:22 Van de Zandschulp geeft op met voetblessure en is snel klaar in Indian Wells >

Meest gelezen

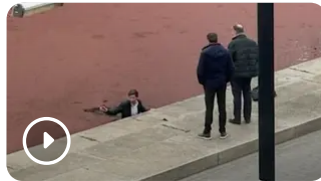
1. Wieleranalist Marijn de Vries: Wangedrag bij NOS heeft mijn carrière beschadigd >

2. [Ontvoering vijftienjarige jongen in Amsterdam draait om verdwenen geldbedrag](#) ✓
3. [Kabinet schrapt per direct de laatste coronaregels](#) >
4. [Schoonmaakploeg vindt lichaam vermiste vrouw na mislukte zoekpogingen politie](#) >
5. [Tom Egbers volgens medewerkers NOS Sport schuldig aan intimidatie en pestgedrag](#) >

Nieuwsvideo's

Waarom de VN zelf een tanker koopt om olieramp in Jemen te...

Utrechtse vijver lijkt op gravel en bezorgt voetgangers nat pak

Boswachter spot tientallen kraanvogels in de Biesbosch

Amerikaans leger dropt hooi vanuit helikopter voor hongerig vee

Voorpagina

[Over NU.nl](#)

Economie

[Copyright](#)

Sport

[Disclaimer](#)

Media en cultuur

[Privacy en cookiebeleid](#)

Overig

[Adverteren](#)

[Werken bij NU.nl](#)

[Verzekeringvergelijker](#)

Volg ons op:

©2023 DPG Media B.V. – alle rechten voorbehouden